

bedste, som hurtigst kan glemme dem.

Det var ved Hjælp af „Bund deutscher Frauenvereine“, hvis fem hundrede tusinde Medlemmer udgør Kærnen af den tyske Kvindebevægelse, at den berømte Mobilisering af Husmødrene blev gjort mulig. Forbundets Formand er en Kvinde med vidt favnende økonomisk Greb og usædvanlig Handlekraft. Enhver, som i det hele kender noget til tysk Kvindebevægelse, kender Navnet *Gertrud Bäumer*. Foruden at være Formand for den største Kvindeorganisation i Landet er Dr. Bäumer Medredaktør af „Die Hilfe“, et af Berlins bedst kendte Ugeblade. Under hendes Ledelse blev de nationale Kvinders Krigstjeneste udført og sat i Værk i Løbet af fire Dage efter Krigens Udbrud. Fuldbyrdselsen af dette Værk var i Sandhed et Skuespil, hvori Gertrud Bäumer spillede en „von Hindenburg“ i Husmødrenes Hær. Her som i saa mange andre Begivenheder, hvori Kvinder har taget Del, høstede Staten, hvor den ikke havde saaet, thi disse nye Forsvarere var blevne prøvede i Kvindebevægelsen og hentede deres Styrke fra deres lange Kamp med Regeringen.

De nationale Kvinders Krigstjeneste ofrede sig først for Madforsyningsopgøret. En dramatisk Begyndelse blev gjort med Kokkepigeres Møde i det preussiske Deputeretkammer. Alle Stor-Berlins Kokkepiger var indbudte. Her sad de paa de Mægtiges Stole og lyttede til Programmet for Fødemidlernes Opbevaring, skitseret af kvindelige Økonomer og sagkyndige i Kogekunsten. Den nye Krigskogebog blev omdelt tilligemed Flyveblade af følgende Indhold:

Kog Kartofler med Skrællen paa. Det sparer en Tiendedel.

Brug meget Sukker. Giv Frugten et Opkog og lad den ikke gaa til Spilde.

Brug Marmelade og Mos i Stedet for Smør.

Kød kan erstattes af Ost, Mælk og Fisk.

Brug Høkasse og spar Brændslet.

Tidlig paa Foraaret saa man Vandrekokke drage ud i Landdistrikterne. „Bund deutscher Frauenvereine“ udsendte omtrent hundrede Repræsentanter. Efter at de først paa Statens Bekostning var blevne uddannede til deres Gerning, trængte de ud til Landets fjerneste Afkroge, underti-

den gaaende fra Landsby til Landsby. Søndag Eftermiddag mødtes de med Landbokvinderne i Landsbyens Kirke eller Skole og prægede Sparsommelighedens og Samvirkets Evangelium. Talerne var meget simple, bestod hovedsagelig i Anskuelsesundervisning, som drejede sig om Brødkort og Høkgning. Disse Bønderkvinder er af mere Værdi for Tyskland i dette Øjeblik end dets Uhlaner. Medens Krigen har forøget Antallet af kvindelige Lønarbejdere i Forretning og Industri med flere Millioner, har den ikke i videre Udstrækning øget Antallet af kvindelige Landarbejdere. Paa Landet har den fjernet Mændene og Hestene og overladt til Kvinderne at udføre deres eget Arbejde foruden Mændenes og Hestenes Arbejde.

Det store er, at de har gjort det ved Hjælp af den Underkraft, der ligger i Genrejsningen. Da Høsten var bjerget, forkyndte Regeringen, at Børnenes Brødration kunde forhøjes med to Pund om Ugen.

Langs med Rhinen er der mange Bronzestatuer, som minder om Aarene 70 og 71. Formodentlig vil der blive andre i Fremtiden helligede de nuværende Aar, hvem end Sejren tilfalder. Det skønneste Mindesmærke af dem alle tilkommer Kvinden med Hakken, som blot ved sine Musklers Styrke har gravet ud af Jordbunden Brød til 60 Millioner Mennesker, som har fravristet Jorden og de vrede Elementer extra to Pund Brød om Ugen til Børnene.

I Grænsedistrikterne har Bønderkvinderne baaret ogsaa en anden Byrde, den militære Indkvartering. En af Vandrekokkene fortæller følgende Historie: „Jeg kender en ung Kvinde, som boede alene paa Landet med sin 68aarige Moder. I tre eller fire Maaneder havde hun ti til fjorten Mand og en Officer at skaffe Føden til. Hun stod op Kl. 4 om Morgenen, kogte 6—7 Potter Kaffe, gav hver Soldat et halvt Pund Pølse til Frokost og et halvt Pund til Middag. Desuden havde hun, thi Heste at skaffe Føde til; hun gav dem Husly i sin Hølade, som hun havde indrettet til Stald, og for at hverken Hestene eller hendes Ejendom skulde tage nogen Skade, paatog hun sig selv Dyrenes Pasning. Soldaterne var Kostebindere og Skræddere og kendte ikke noget til Hestes Pasning.“

Kvindebevægelse og socialt Arbejde er Forbundsfæller i Tyskland. Kvindekrigstjenesten paatog sig der-

for som en Selvfølge Formynderskapet for de opløste Hjem paa Landet. Børnenes Beskyttelse staar der først paa deres Program. I Charlottenburg, som altid har været berømt som en Moder for sine Borgere, udviklede der sig et helt System for Skolebespisning, der er blevet et Mønster for andre Byer.

Børneasyl — „Kinderhorte“, som man har kaldt dem — blev aabnede, og Forstandere ansatte til at tage sig af Børnene efter Skoletid. I Heidelberg finder der ti saadanne Asyler. „Kinderhort“, er blevet et lige saa almindeligt Ord som Børnehave, og Forstanderinden for disse „Kinderhorte“ og Børnehaver er en ung Dame med en allerede anerkendt Virksomhed. Ydermere beviser baade den ene og den anden, at „Kinderhort“ har gjort sin Gavn. Nationale Kvinders Krigstjeneste sætter sig imod alle Former for den Børneforsorg, som vil samle alle Krigens forældreløse i Institutioner, og „Kinderhort“ vil hjælpe den arbejdende Moder til at beholde sine Børn hjemme.

Stille og pludselig har Krigen lukket mange Porte op, som Kvinder har banket paa i mange Aar. Den Lov, som forbyder gifte Kvinder at anvendes i Skoler og i Kommunens Tjeneste, er bleven ophævet. Kvinder underviser nu for første Gang i Drengekoler. Den Lov, som erklærede, at det udenfor Ægteskab fødte Barn og dets Fader ikke var beslægtede, er bleven annulleret saavidt, at de udenfor Ægteskab fødte Børn af Soldater er anerkendte.

Staten bevilger den samme Pension til det Barn, som er født udenfor Ægteskab, som til det, der er født i Ægteskab. Overalt opfordres Kvinder til at tiltræde kommunale Forsamlinger og Komiteer, og i mange Byer gør de Tjeneste som Politiofficerer. Det vil ikke blive let at lukke alle disse Porte, naar Krigen er forbi. Der vil desuden blive altfor megen Brug for Kvinders Tjeneste til det besværlige Genoprettelsesarbejde.

Siden Krigens første Begyndelse har Kvinder arbejdet paa at forberede Freden. Et af de Spørgsmaal, som diskuteres mest nu, er Spørgsmaalet om tvungen Værnepligt for Kvinder. De fleste af de foreslaaede Planer truer med at lægge utilbørligt Eftertryk paa en Husmoders Gerning og huslig Kundskab. Disse Planer begunstiges af de mere konservative Elementer i Kvindebevægelsen og af